บัญชีโครงการพัฒนา/กิจกรรม/ครุภัณฑ์/วัสดุ/งานต่างๆที่จัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมบริการสาธารณะ

แผนดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

****

ก. ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรธานีที่ ๑ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์การบริการและการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

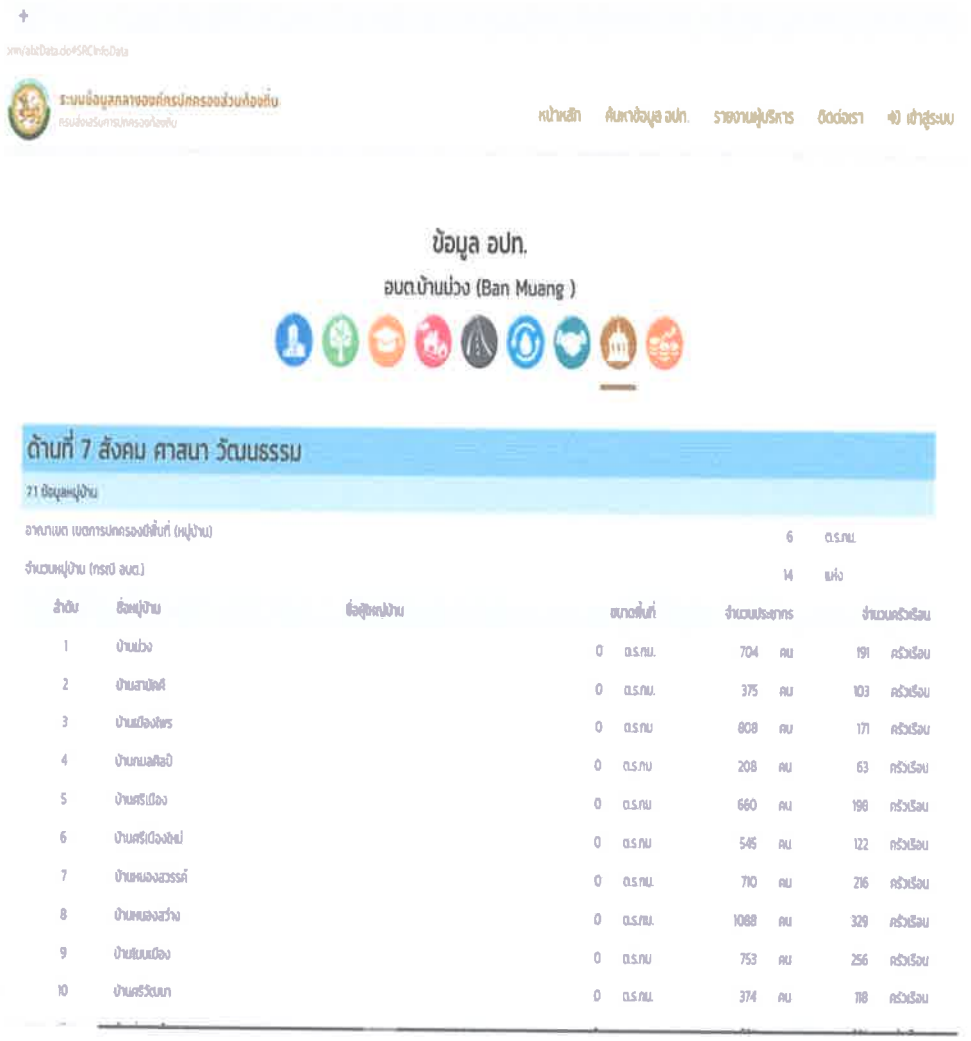
ข. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดอุดรธานี ที่ ๓ ยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมไมซ์ การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการกีฬา

๘.ยุทธศาสตร์ การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ

๘.๒ แผนงาน ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ

ลำดับที่	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	รายละเอียดที่เกิดขึ้นจากแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	สถานที่ดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗											
						พ.ศ.๒๕๖๖			พ.ศ.๒๕๖๘								
						ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก
๑	โครงการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและปรัชญ์ชาวบ้าน	เพื่อจ่ายเป็นค่าโครงการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและปรัชญ์ชาวบ้าน	๕,๐๐๐	๑๔ หมู่บ้าน	กองการศึกษา			↔									
๒	อุดหนุนจัดขบวนแห่และร่วมกิจกรรมทุ่งศรีเมือง	เพื่อจ่ายเป็นค่าโครงการขอรับอุดหนุนจัดขบวนแห่ร่วมกิจกรรมประจำทุ่งศรีเมือง	๑๐,๐๐๐	อำเภอบ้านดุง	กองการศึกษา		↔	↔									

https://info.dla.go.th/eForm/abtData.do#SRCInfoData

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

และ

ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง

อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๓ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและ ของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

ภูมิปัญญาไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่งคงสร้างความภาคภูมิใจ และ ศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทยสามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสม สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืนช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคน ไทยให้เหมาะสมได้ตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญา ท้องถิ่น จึงได้จัดทำ ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูล ด้านศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้ สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 แนวคิดกี่ยวกับฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น	1 - 4
บทที่ 2 ฐานข้อมูลด้านศาสนา	5 - 6
บทที่ 3 ประเพณีท้องถิ่น	7
บทที่ 4 ปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น	8 - 9

บทที่ 1
แนวคิดเกี่ยวกับฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1วัตถุประสงค์

1. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
2. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเองอันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้นๆต่อไป

1.2 ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ซึ่งเรียกว่า ปราชญ์ชาวบ้านหรือปราชญ์ท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ให้คำจำกัดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่าง ๆกัน ดังนี้ ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายภูมิปัญญาไว้ว่า หมายถึง พื้นความรู้ความสามารถสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้อธิบายความหมายของภูมิปัญญาดังนี้ "ภูมิปัญญาหมายถึง องค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่าน กระบวนการเรียนรู้เลือกสรรปรุงแต่งพัฒนาและถ่ายทอดสืบต่อกันมาเพื่อใช้แก้ปัญญาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย"

กระทรวงศึกษาธิการได้อธิบายความหมายของภูมิปัญญา ไว้ว่า"ภูมิปัญญา หมายถึงความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกตคิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกล่าวไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้การแก้ปัญหาการจัดการ แลการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชนและในการตัวของผู้รู้เอง หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษา และนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จักกันเกิดการยอมรับถ่ายทอดและพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้"

สารานุกรมไทย สำหรับเยาวชนฉบับกาญจนาภิเษก (เล่มที่ 23) ให้ความหมายไว้ว่า "ภูมิปัญญาไทย" (Thai Wisdom) หมายถึง ความรู้ความสามารถ วิธีการ ผลงานที่ ค้นคว้ารวบรวมและจัดเก็บ เป็นความรู้โดยถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จนเกิดเป็นผลผลิตที่ ดีงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำมาแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตได้

สามารถ จันทรสูรย์(2536)กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกวางทั้งลึกที่ชาวบ้านสามารถคิดเองทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินวิถีชีวิตในท้องถิ่นอย่างสมสมัย กรมวิชาการ (2538) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิต ของคนเราผ่านกระบวนศึกษาสังเกตุวิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกัน ขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายเรื่องความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชา ต่างๆ อาจกล่าวว่า ภูมิปัญญาทองถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่ชวยในการเรียนรู้การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา

รัตนะ บัวสนธ (2535)กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนทัศน์ของบุคคลที่มีต่อตนเองต่อโลกและสิ่งแวดล้อ ซึ่งกระบวนทัศน์ดั่งกล่าวจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติจารีต ประเพณีที่ได้รับการถ่ายทอดสั่งสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย

ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสุขในส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล ฉลาดชายสมิตานนท์ (อ้างอิงถึงในพิสิฐ นาครำไพ. 2537) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ สติปัญญาอันเกิดจากการเรียนรู้สะสมถ่ายทอดประสบการณ์ที่ยาวนานของผู้คนในท้องถิ่นซึ่งได้ทำหน้าที่ชี้นำ ว่าการจะใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนและถาวรกับธรรมชาติรอบตัวนั้นทำอย่างไรซึ่งในที่สุดภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจถูกยกระดับให้หมายถึงอุดมการณของการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนสรรพสิ่งทั้งหลายทั้ง ปวงที่มีชีวิตสัตว์พืชและมนุษย์ด้วยตัวเองตลอดจนสิ่งไม่มีชีวิตรอบข้าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(ม.ป.ป.)กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่า เป็นองค์ความ รู้ความสามารถและทักษะของคนไทยที่เกิดจากสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรรเรียนรู้ปรุง แต่ง และถายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สมดุลกับสภาพแวดลอม และ เหมาะสมกับยุคสมัย

จากความหมายดังกล่าวอาจสรุปว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงองค์ความรู้หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่ อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในทองถิ่นซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจนได้แนวทางที่เหมาะสมสอดคลองกับสภาพสังคมเป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

1.3 ความสำคัญของภูมิปัญญาไทย

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติคนไทยได้สร้างชาติสร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของบ้านเมือง มี การดำรงชีวิตด้วยความสุขร่มเย็นอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้เพราะได้ใช้ภูมิปัญญาของตนมาตลอดภูมิปัญญาไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1.ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง

2.สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย

3.สามารถปรับ ประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสม

4. สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

5.ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามย

1.4 ลักษณะของภูมิปัญญาไทย

ลักษณะของภูมิปัญญาไทย มีดังนี้

1.ภูมิปัญญาไทยเป็นเรื่องใช้ความรู้(Knowledge) ทักษะ(Skill) ความเชื่อ(Belief) และพฤติกรรม (Behavior)

2. ภูมิปัญญาไทยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคนคนกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ

3. ภูมิปัญญาไทยเป็นองค์รวมหรือกิจกรรมทุกอย่างในวิถีชีวิต

4. ภูมิปัญญาไทยเป็นเรื่องของการแก้ไขปัญหาการจัดการการปรับตัว การเรียนรู้เพื่อคงความอยู่รอดของบุคคล ชุมชน และสังคม

5. ภูมิปัญญา เป็นแกนหลัก หรือกระบวนทัศน์ในการมองชีวิต เป็นพื้นความรู้ในเรื่องต่าง ๆ

6. ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเฉพาะหรือมีเอกลักษณ์ในตัวเอง

7. ภูมิปัญญาไทยมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับสมดุลในพัฒนาการทางสังคมตลอดเวลาขอบข่ายของภูมิปัญญาไทย

1.5 การกำหนดขอบข่ายของภูมิปัญญาไทย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกระทรวงวัฒนธรรม ได้กำหนดขอบข่ายของภูมิปัญญาไทยไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ภูมิปัญญาด้านเกษตรกรรม หมายถึง การผสมผสานการเกษตรและเทคโนโลยีโดยพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม รวมทั้งความสามารถในกาแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ภูมิปัญญาด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การอนุรักษ์ธรรมชาติและศิลปะวัฒนธรรม การถ่ายทอดความรู้ดั้งเดิมเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

3. ภูมิปัญญาด้านการจัดการ สวัสดิการและธุรกิจชุมชน หมายถึง การใช้คุณธรรมและจริยธรรมในด้านการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

4. ภูมิปัญญาด้านการรักษาโรคและการป้องกัน หมายถึง การสืบทอดความรู้ดั้งเดิม และการประยุกต์ใช้ความเชื่อท้องถิ่นเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองด้านสุขภาพอนามัย

5. ภูมิปัญญาด้านการผลิตและการบริโภค หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการแปรรูปและการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างผลิตเพื่อการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัดและเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการให้ ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อดำเนินการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (LocalPerformance Assessment: LPA) ดังนี้

1. ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน,เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นต้น

2. ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิตเช่น งานจักสาน,งานแกะหนังตะลุง,งานทอผ้าด้วยมือ. งานเย็บปักถักร้อย,การทำหัวโขน เป็นต้น

3. ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบ หลักในการผลิตโดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของจำนวนมากเพื่อการค้าและรวมถึงงานด้านการบริการเช่น การทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป,การแปรรูปสิ่งต่างๆจากยางพาราเป็นต้น

4. ด้านการแพทย์ไทย คือภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย ,การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค เป็นต้น

5. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้ง การอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า , การสืบชะตาแม่น้ำ ,การทำแนวปะการังเทียม ,การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

6. ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ,ประติมากรรม, นาฏศิลป์,ดนตรี,ทัศนศิลป์,คีตศิลป์,การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ

7. ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

8. ด้านอื่นๆเช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณีพิธีกรรม อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

1.6 ประเภทของภูมิปัญญาไทย

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการแบ่งสาขาหรือประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้11 สาขา ดังนี้

1.สาขาเกษตรกรรม

2.สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

3.สาขาการแพทย์แผนไทย

4.สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน

6.สาขาสวัสดิการ

7..สาขาศิลปกรรม

8.สาขาการจัดการองค์กร

9.สาขาภาษาและวรรณกรรม

10.สาขาศาสนาและประเพณี
11.สาขาการศึกษา

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกระทรวงวัฒนธรรม แบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ 7 ประเภท ดังนี้
1. ภูมิปัญญาด้านการเกษตร
2. ภูมิปัญญาด้านเศรษฐกิจ
3. ภูมิปัญญาด้านศาสนาคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมความเชื่อ
4. ภูมิปัญญาด้านการจัดการทรัพยากรและการพัฒนาหมู่บ้าน
5. ภูมิปัญญาด้านศิลปะ
6. ภูมิปัญญาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
7. ภูมิปัญญาด้านภาษาและวรรณกรรม

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ฉบับกาญจนาภิเษก(เล่มที่ 23)จัดแบ่งสาขาภูมิปัญญาไทย ออกเป็น 10 สาขา ดังนี้

1. สาขาเกษตรกรรมเกษตรกรรม หมายถึงความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะและเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยีโดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิมซึ่งคนสามารถ พึ่งตนเองในภาวการณ์ต่างๆได้
2. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ใน การแปรรูปผลิตผลเพื่อชะลอการนำเข้าตลาดเพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัยประหยัดและเป็นธรรมอันเป็นรกระบวนการที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่น
3. สาขาการแพทย์แผนไทย หมายถึงความสามารถในการจัดการป้องกัน และรักษาสุขภาพ ของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง ทางด้านสุขภาพ และอนามัยได้
4. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึงความสามารถเกี่ยวกับ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึงความสามารถในกรบริหารจัดการด้านการสะสม และบริการกองทุน และธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตรา และโภคทรัพย์เพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน
6. สาขาสวัสดิการ หมายถึงความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิต ของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม
7.สาขาศิลปกรรม หมายถึงความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ
8.สาขาการจัดการองค์กร หมายถึงความสามารถในการบริการจัดการดำเนินงานของ องค์กรชุมชนต่างๆให้สามารถพัฒนาและบริหารองค์กรของตนเองได้ตามบทบาท และหน้าที่ขององค์กร
9.สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึงความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทยและการใช้ภาษาตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท
10.สาขาศาสนาและประเพณีหมายถึงความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำ สอนทางศาสนาความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติ ให้บังเกิดผลดีต่อ บุคคลและสิ่งแวดล้อม

บทที่ ๒

ฐานข้อมูลด้านศาสนา

๒.๑ วัดเขตตำบลบ้านม่วง

๒.๑.๑ วัดศรีสุวรรณมงคล

๒.๑.๒ วัดป่าหอเวียงคำ

๒.๑.๓ วัดศรีอุดมมงคล

๒.๑.๔ วัดป่าประชานิยม

๒.๑.๕ วัดประชาสามัคคี

๒.๑.๖ วัดศรีวิลัย

๒.๑.๗ วัดป่าดอนกลอย

๒.๑.๘ วัดป่าหินร่อง

๒.๑.๙ วัดหนองสวรรค์

๒.๑.๑๐ วัดสว่างอารมณ์

๒.๑.๑๑ วัดศิริสุทโธ

๒.๑.๑๒ วัดป่าบ้านเมืองไพร

๒.๑.๑๓ วัดป่าโนนส้มโฮง

๒.๑.๑๔ วัดป่าสามัคคีธรรม

บัญชีสำรวจรายชื่อวัดในพื้นที่ อบต.บ้านม่วง
ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

ลำดับ	ชื่อวัด	เป็นวัด	นิกาย	ที่อยู่	เจ้าอาวาส	เบอร์โทร	พระ	เณร	แม่ชี	กุฏิ	โรงครัว	ห้องน้ำ	โบสถ์	ศาลา
1	วัดศรีสุวรรณมงคล	วัดบ้าน	มหานิกาย	เลขที่ 173 ม.10	พระครูอุดม มงคลธรรม	061-2132410	5	-	-	6	1	12	-	1
2	ที่พักสงฆ์วัดป่าหอเวียงคำ	วัดป่า	ธรรมยุต	ม.9 ต.บ้านม่วง	หลวงปู่สายชล ป้องเทพ	099-0427491	1	-	-	6	-	9	-	2
3	ที่พักสงฆ์วัดศรีอุดมมงคล	วัดบ้าน	ธรรมยุต	ม.12 บ.หนองหว้า	พระอาจารย์ ต้อง	-	3	-	-	3	1	10	-	1
4	วัดป่าประชานิยม	วัดป่า	ธรรมกาย	ม.2 บ.ม่วงเหนือ	พระครูธีระบัญญานุยุต	093-0562897	3	-	-	7	1	7	1	1
5	วัดป่าประชาสามัคคี	วัดบ้าน	ธรรมยุต2รูป	ม.4 บ.สามัคคี	พระวิชาติ สุเมโธ	-	3	-	-	4	1	8	-	1
6	วัดศรีวิลัย(บ้านเมืองไพร)	วัดบ้าน	มหานิกาย มหานิกาย 2รูป	ม.2 บ.เมืองไพร	พระอาจารย์สมควร	-	1	-	-	3	1	3	-	1
7	วัดป่าดอนกลอย	วัดป่า	ธรรมยุต	ม.2 บ.เมืองไพร	พระสำลี ชาตะปัญโญ		2	-	-	5	1	10	-	1
8	วัดป่าหินร่อง	วัดป่า	ธรรมยุต	ม.8 นาชัยศรีวัฒนา	พระวิญญา อัคคธัมโม		5	-	1	7	1	1	-	1
9	วัดหนองสวรรค์	วัดบ้าน	-	ม.13 บ.หนองชุมฮุม	พระครูวิมล สมณพล	-	3	-	-	3	1	10	-	1
10	วัดสว่างอารมณ์	วัดบ้าน	-	บ.สว่างอารมณ์	พระศักดิ์ศรี จากะโหร	-	4	-	-	5	1	12	1	1
11	วัดศิริสุทโธ	วัดบ้าน	มหานิกาย	ม.11 บ.โนนเมือง	พระครูสุทธิจินดาพร	-	7	-	-	13	1	50	-	1
12	วัดป่าบ้านเมืองไพร	วัดป่า	ธรรมยุต	ม.2 บ.เมืองไพร	หลวงพ่อเพชร	093-1733277	4	-	-	5	1	9	-	1
13	วัดป่าโนนสัมโฮง(วัดหนองว้า)	วัดป่า	มหานิกาย	ม.12 บ.หนองหว้า	พระครูอุดม จันทวิสุทธ์	097-0616891	3	-	-	12	1	4	1	1
14	วัดป่าสามัคคีธรรม	วัดป่า	ธรรมยุต	ม.10 บ.ศรีเมืองใต้	พระอาจารย์รพิณ สมาจาร	088-5836937	2	-	-	6	1	7	-	1

บทที่ ๓

ประเพณีท้องถิ่น

๓.๑ กิจกรรมจัดงานวันสำคัญและประเพณีในท้องถิ่น มีดังนี้

๓.๑.๑ วันเข้าพรรษา

๓.๑.๒ วันวิสาขบูชา

๓.๑.๓ สืบสานประเพณีสงกรานต์รดน้ำขอพรผู้สูงอายุ

๓.๑.๔ ประเพณีบุญบั้งไฟ

๓.๑.๕ วันลอยกระทง

บทที่ ๔

ปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑.ด้านเกษตรกรรม

ชื่อ – สกุล นายมนตรี ทีปภูเวียง

ที่อยู่ เลขที่ ๒๘๐ หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

กิจกรรมเด่น เศรษฐกิจพอเพียง

สาขา เกษตรทฤษฎีใหม่

๒.ด้านหัตถกรรม

ชื่อ – สกุล นางบุญสาย นนทะสิงห์

ที่อยู่ เลขที่ ๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

กิจกรรมเด่น ด้านการสานตอก

สาขา งานจักสาน

ชื่อ – สกุล นางกริ่ง มังษาอุดม

ที่อยู่ เลขที่ ๗๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

กิจกรรมเด่น การทำบายศรี

สาขา งานบายศรี

๓.ด้านอุตสาหกรรม

ชื่อ – สกุล นางกงทวี มีไพรทูลย์

ที่อยู่ เลขที่ ๔๙ หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

กิจกรรมเด่น ถ่ายทอดการเรียนรู้และการฝึกอาชีพทำเทียนบูชา

สาขา การทำเทียนจากขี้ผึ้ง

๔.ด้านการแพทย์ไทย

ชื่อ – สกุล นางกอง พลเยี่ยม

ที่อยู่ เลขที่ ๑๒๗ หมู่ที่ ๗ ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

กิจกรรมเด่น ยาสมุนไพรไทย ลูกประคบสมุนไพร การนวดแผนไทย

สาขา แพทย์แผนไทย

๕.ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

-

๖.ด้านภาษาและวรรณกรรม

ชื่อ – สกุล พระครูสุทธิจินดาพร

ที่อยู่ วัดศิริสุทโธ

กิจกรรมเด่น เทศน์มหาชาติ

สาขา ภาษาบ้านและวรรณกรรม

๗.ด้านศิลปกรรม

-

๘.ด้านอื่นๆเป็นต้น

ชื่อ – สกุล นายกลม กงชื่อ

ที่อยู่ เลขที่ ๒๘๖ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

กิจกรรมเด่น อาหารพื้นบ้าน

สาขา อาหารพื้นบ้าน

ภาคผนวก

กลุ่มอาชีพบ้านโนนเมือง ทำบายศรีพญานาคไหว้ปู่ศรีสุทโธย่าศรีปทุมมา

หมู่ ๑๑ ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านดุง จ.อุดรธานี

การจักสานกระติบข้าว

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านพิธีกรรมทางศาสนา รำบวงสรวง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านพิธีกรรมทางศาสนา รำบวงสรวง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านพิธีกรรมทางศาสนา รำบวงสรวง

กลุ่มทอเสื่อจากกก

แหล่งศึกษาการเรียนรู้ ตำนานคำชะโนด

